

Center za
izobraževanje in
kulturo UTŽO

UTŽNOVIČNIK

Trebnje

27 / 05-2025

Poštnina
plačana pri
pošti 8210
Trebnje

VSEBINA

- 2 NAUČILI SMO SE
- 6 PRISPEVKI
ČLANOV UTŽO
- 11 POTEPALE SMO SE
- 15 ALI STE VEDELI?
- 16 MIGAJMO SKUPAJ
- 17 UTRINKI
GALERIJSKE
PALETE
- 19 REBUS
- 19 NAPOVEDUJEMO
- 19 UTŽfOn

“LAHKO POREŽETE
VSE ROŽE, VENDAR NE
MORETE PREPREČITI
PRIHODA POMLADI.”

PABLO NERUDA

»Vsako jutro, ko odgrnem zavese in se zastrmim v nov dan, naj je že kakršen bodi – deževen, meglen, oblačen, sončen, mi srce preplavi hvaležnost. Še eno priložnost imam«.

(Oprah Winfrey)

Študijsko leto se izteka in lahko trdimo, da nam je ponujalo številne priložnosti za aktivno preživljanje časa v tretjem življenjskem obdobju. Svoj čas in energijo smo vlagali v bogatenje svojih sposobnosti in skrbeli za kvaliteten življenjski slog. Ob druženju na predavanjih in krožkih smo poklonili nasmeh neznancu, si zaželeli vse dobro, stkali nova prijateljstva, bili srečni in skupaj ustvarjali srečnejši svet.

S pridobljenimi znanji in veščinami smo širili svoje obzorje ter se pogumno spoprijemali z novimi izzivi. Ob izobraževanju smo spoznavali, da s tem, ko nekaj storimo samo zase, poskrbimo za svoje duševno in telesno zdravje. In če ob tem še uživamo in z radostjo ugotavljamo, v čem smo enkratni, bomo še naprej vedoželjno odkrivali nove možnosti za aktivno delovanje v UTŽO Trebnje.

Naj nas tudi v poletnih mesecih ob jutranjem prebujanju razveseli misel: Priložnost imam, da tudi ta dan preživim aktivno!

Prijetne poletne počitnice z veliko radostnimi doživetji.

Stanka Jurak

UTŽnOvičnik

Izdajatelj: Center za izobraževanje in kulturo Trebnje / Urednica: Sabina Tori Selan / Uredniški odbor: Tanja Vrčkovnik Kravcar, Martina Podlesnik, Stanka Jurak, Silva Mežnar / Jezikovni pregled: Bojana Lekše / Fotografije: Arhiv UTŽO Trebnje, CIK Trebnje in osebni arhiv avtorjev prispevkov, PKL, Shutterstock, Freepik / Oblikovanje in prelom: Meta Gabrijel / Tisk: PARTNER GRAF zelena tiskarna d.o.o. / Naklada: 300 izvodov

Center za izobraževanje in kulturo Trebnje / Kidričeva ulica 2, 8210 Trebnje, Slovenija / T: 00386 (0)7 34 82 100 / E: info@ciktrebnje.si, utzo@ciktrebnje.si, www.ciktrebnje.si
Copyright by Center za izobraževanje in kulturo Trebnje, maj 2025. Vse pravice pridržane. Tiskano v Sloveniji.

Delovanje UTŽO Trebnje omogočajo: CIK Trebnje, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Občina Mirna, Občina Mokronog - Trebelno, Občina Šentrupert, Občina Trebnje.

OBČINA
MIRNA

OBČINA
MOKRONOG-TREBELNO

OBČINA
ŠENTRUPERT

OBČINA
TREBNJE

ENERGIČNOST, PRISTNOST IN LJUBEZEN DO (MALIH) LJUDI

11. 3. 2025

Luka Bregar

arhiv UTŽO Trebnje

Ob mednarodnem dnevu žensk in tradicionalnem praznovanju mučenikov smo v torek, 11. marca, na Centru za izobraževanje in kulturo gostili televizijsko urednico, voditeljico in novinarko Marjano Grčman.

Rojena je v trebanjski občini, natančneje – odraščala je v vasi Velike Dole, kjer ji je bilo pogosto dolgčas. Ob spominih na otroške dni se je nasmejala ob misli, da pri hiši niso imeli niti avtomobila, saj je oče vozil le traktor. Tako je (nevede) razvijala svojo domišljijo in krepila veselje do raziskovanja, predvsem krajev, ki zaradi poslavljanja preostalih prebivalcev počasi izginjajo (umirajoče vasi), ter tistih koncev Slovenije, ki ostajajo v senci množično obiskanih turističnih biserov. Znan obraz televizijske oddaje Na lepše tako vabi predvsem v manj poznane dele naše države, pa tudi v zamejstvo, kjer se po besedah Marjane skriva prava slovenska bit.

Meni, da premalo spoštujemo našo kulturo in tradicijo, tudi na področju žalovanja in smrti, kar je bil včasih proces, povezan s številnimi običaji, ki izginjajo. Radovednost jo je kot najstnico gnala v smeri turizma in naprej po sledih izobraževanja do Ljubljane, kjer je po spletu naključij pristala na Televiziji Slovenija ter spoznala legendarnega voditelja z metuljčkom Draga Bulca

(Homo Turisticus). Televizijka je kritična do kolegic, ki nastopajo v medijih brez spoštovanja jezika, ustrezne jezikovne podkovanosti in predvsem pristnosti. Kot nam je še zaupala gostja, se je morala sama kot voditeljica, in predvsem kot novinarka na terenu, ob skoraj izključno moški družbi velikokrat dodatno izkazati.

Ob napornem delu na televiziji je predana mama Izaču ter velika podpornica partnerja Boštjana, ki je član rock zasedbe Ane Pupedan. Ljubezen (za katero pravi, da uspeva, če uspešno 'vzgojiš' svojega partnerja) jo je tako vodila v Pivko, kjer še vedno pove kakšno po domače (po dolensko), in ostaja zaprisežena ljubiteljica domačega cvička. Na Pivškem ji je vseč optimizem starejših, ki namesto tarnanja pogosteje zapojejo oziroma zaigrajo na briškulo in trešet. V pogovoru, ki je privabil številne članice in člane UTŽO-ja, je Marjana Grčman poudarila, naj se učimo iz napak in prepustimo toku življenja ter se tako izognemo resničnosti reka, da je »pot v pekel tlakovana z dobrimi nameni«.

VISOKE GREDE

18. 3. 2025

Lucija Kinkel

shutterstock

Visoke grede so zadnja leta postale zelo priljubljene, saj jih najdemo na vrtu skoraj vsake hiše. Razlogov za to je več. Zaradi svoje višine so prijetnejše za vrtnarjenje, saj se ni potrebno sklanjati, in postavimo jih lahko, če zemlja na našem vrtu ni rodovitna (ali je sploh nimamo, ker imamo vrt na balkonu).

So raznoraznih velikosti in oblik. Lahko jih sestavimo sami iz palet ali zidakov ali pa kupimo že narejeno ogrodje. Na predavanju boste izvedeli, kako samo gredo pravilno napolniti, da bo pridelek obilen in zdrav. Beseda bo tekla tudi o težavah, ki jih imamo lahko na visokih gredah, ter kako se jih rešiti ali še boljše, kaj storiti, da se jim izognemo. Na koncu pa bo seveda čas tudi za vaša vprašanja.

MONGOLIJA OČARA Z NARAVNIMI LEHOTAMI

1. 4. 2025

Olga Pust

Ta ogromna dežela, velika kar za 73 Slo-venij in le s tremi milijoni prebivalcev, je že od nekdanj razvnela mojo domišljijo. Še od osnovnošolskega zemljepisa se spominjam nenavadnega imena glavnega mesta Ulan Bator, pa seveda divjega Džingiskana. Z obiskom te dežele sem potešila svojo radovednost.

Skromna poseljenost in nedotaknjena narava očarata. Po neskončnih ravninah se pasejo velike črede živali; v puščavskem predelu črede kamel, v stepah konji in drobnica, na višjih travniških črede jakov. Veliko prebivalcev še vedno živi nomadsko življenje, selijo se za boljšo pašo.

Potovanje po Mongoliji je poseben izziv, asfaltiranih cest je malo, vse drugo so bolj ali manj kolovozi po prostranstvih. Ker so razdalje velike, je vožnje precej, a vse odtehta prekrasna pokrajina. Ko že misliš, da si videl vse, te spet preseneti nova lepota. Uživali smo v puščavi Gobi, stepski pokrajini in neskončnih pašnikih, ob jezerih, še posebej pa v tundri na severu, ki smo jo »osvojili« na konjskih hrbtih.

Nepozabna doživetja!

DEMENCA, IZZIV DANAŠNJE DRUŽBE

8. 4. 2025

Žana Kovačič, Društvo Spominčica)

arhiv UTŽO Trebnje

Demenca predstavlja enega največjih izzivov današnje družbe tako z zdravstvenega in socialnega kot tudi finančnega vidika. Povprečno za eno osebo z demenco skrbijo tri osebe, in sicer nekdo od svojcev, zdravstveni in socialni delavec.

Čeprav s starostjo postajamo nekoliko pozabljivi, to še ne pomeni, da vse starejše osebe zbolijo za demenco. Demenca je namreč kronična in napredujoča bolezen možganov, ki se kaže v motnjah spomina, mišljenja, orientacije, prepoznavanja, razumevanja ter računskih in učnih sposobnosti. V Sloveniji je po ocenah trenutno obolelih za demenco že več kot 47.000 oseb, v Evropi 10 milijonov, na svetu pa že več kot 50 milijonov. Do leta 2050 naj bi se število obolelih za demenco podvojilo.

Na predavanjih z naslovom »Demenca, izziv današnje družbe« bomo osvetlili ključne teme, kot so **prepoznavanje znakov demence, njen potek, različne vrste demence** ter spoznali **dejavnike tveganja, ki vplivajo na pojav bolezni**. Dotaknili se bomo tudi **načina komuniciranja** z osebami z demenco in preučili, **kako lahko z izvajanjem družabništva podpremo družine, ki se soočajo z izzivi, ki jih prinaša ta bolezen**. Na koncu se bomo preizkusili še v **vajah za spomin**, da preverimo svoje spomske sposobnosti.

IGRAMO IN VESELO PREPEVAMO

(Glasbena skupina Brenkice)

Breda Horvat |

arhiv krožka

Včasih razmišljam, kako mi je lepo. Nič, prav nič mi ne manjka. Imam vse, kar potrebujem; hrano, pijačo, obleko, streho nad glavo, dobre prijatelje ... Zdrava sem, še vedno razumna, in kar se mi zdi zelo pomembno – AKTIVNA.

Že od malih nog sem rada plesala. Po upokojitvi pa se mi je ponudila odlična priložnost, da sem začela plesati v folklorni skupini NASMEH. Bila sem presrečna, saj je bila to ena izmed tihih želja že od otroštva. Poleg plesa nam CIK Trebnje nudi celo paleto raznolikih dejavnosti. Med drugim tudi možnost igranja na kitaro, ko še sama nisem mogla verjeti, da se bom v zrelih letih imela priložnost preizkusiti tudi na glasbenem področju.

Brenkice smo še kako aktivne, saj pridno vadimo igranje in petje. Še vedno se dobivamo ob ponedeljkih in občasno zaigramo tudi na kakšni prireditvi. Z veseljem se odzovemo, ko nas kdo povabi. Verjemite mi, da glasba res pomirja in razvedri še tako siv dan, ki pa jih v naših letih žal ni tako malo. Skratka, zelo sem vesela, da lahko sodelujem pri Brenkicah in so me dekleta povabila medse, da se družimo, nasmejemo in poklepemo.

Rada bi se ob tej priliki toplo zahvalila celotnemu kolektivu CIK-a, da se trudijo za nas malce starejše in nam ponudijo toliko dejavnosti, DA NAS OHRANJAJO MLADE IN AKTIVNE.

TUDI V TEM ŠOLSLEM LETU SMO NADALJEVALI Z UČENJEM KALIGRAFIJE

(Kaligrafija)

Andrej Jurca |

Špela Kodrič

Kaligrafski krožek deluje od leta 2016. Na začetku je bilo vpisanih veliko udeležencev, medtem ko je v letošnjem šolskem letu 2024/2025 krožek končalo najvztrajnejših pet. Kljub temu je bilo delo zanimivo in z mnogimi novostmi, ki niso bile vezane samo na obliko pisav.

Na začetku nam je naša mentorica Špela Kodrič predstavila okvirno področje dela v zadnjem letu, kar smo dopolnili tudi z našimi idejami. V preteklih letih smo se učili v glavnem samo oblikovanja črk posameznih pisav, na primer osnovno, gotico, Chancery, Unicialo, Italico, Copperplate ...

Za letos smo se odločili, da bomo posamezne pisave, ki smo jih tudi ponovili, uporabili za praktično uporabo v vsakdanjih primerih. Naš načrt je bil, da se seznanimo s področji, ki se dotikajo kaligrafije in so primerna za uporabo.

Nekateri primeri so:

- dodatki in ornamenti,
- pisanje na keramiko,
- pisanje na les,
- pisanje na steklo,
- pečatenje,
- akvarelne barve,
- akrilne barve,
- graviranje stekla,
- posebna pisava.

Mentorica nam je dajala domače naloge, v katerih smo se prizadevali za pravilno postavitev besedila, velikost pisave, vrsto papirja, postavitev okrasja in pravilnega razmerja med elementi, izrabo barv idr. Potruditi se je bilo treba za čim bolj estetsko izdelavo izdelka.

Zaradi obširnosti načrtovanega programa je za naslednje šolsko leto ostal del neizpolnjen, zato bomo pisanje na les in graviranje stekla delali prihodnjič. V naslednjem šolskem letu smo sklenili, da se bomo zopet srečevali v sedanjosti sestavi in utrdili naše dosežke. Morda pa bomo našli še kakšno zanimivo področje uporabe kaligrafije.

ZDRAVILNA ZELIŠČA PONUJAJO NARAVNO PODPORO ZDRAVJU IN DOBREMU POČUTJU

(Zdravilna zelišča Šentlovrenc)

Ivica Bandelj |

arhiv krožka

Zdravilna zelišča imajo v vsakdanjem življenju pomembno vlogo, saj ponujajo naravno podporo zdravju in dobremu počutju. V času, ko si vse več ljudi želi naravnejšega pristopa k zdravju, pridobivajo zdravilna zelišča ponovno na veljavi. So dragocen del naše tradicije in zakladnica znanja, ki jo moramo spoštovati in ohranjati za prihodnje generacije.

Zato smo se tudi v letošnjem študijskem letu udeleževali zeliščarskega krožka Zdravilna zelišča Šentlovrenc, ki že vrsto let deluje v sklopu UTŽO Trebnje. O spoznavanju koristi uporabe zelišč v prehrani, kozmetiki in v podporo zdravju ter dobremu počutju smo se udeleženci sestajali praviloma enkrat mesečno na delavnicah, ki jih vodi naša mentorica, zeliščarica Jožica Bajc Pivec. Že v mesecu septembru lansko leto, pred uradnim začetkom naših srečanj, smo se v okviru projekta »Veriga eko zelišč od Dolenjske do Krasa« udeležili treh brezplačnih delavnic na Ekološki kmetiji Brilj, Sela pri Šumberku.

Vreme nam je bilo naklonjeno, zato smo si v naravi nabrali tako oljčne liste kot lovor in rožmarin. V nadaljevanju smo se natančneje seznanili z zdravilnimi učinkovinami omenjenih zelišč, saj je glavna strast ekološke kmetovalke trajnostna pridelava teh rastlin, zlasti oljk,

s katerimi se ukvarja izven Dolenjske. Nekaj pripravkov iz zelišč nam je pripravila tudi za pokušino. Nabiranje in izdelava izdelkov iz zdravilnih rastlin zahtevata precej znanja, zato se moramo pred tem poučiti o prepoznavanju zdravilnih rastlin in osnovnih pravilih nabiranja. Sušenje in predelava svežih ali posušenih zdravilnih rastlin prav tako zahtevata določeno predznanje, zato smo na naših srečanjih pozorno prisluhnili naši mentorici, ki nam je na preprost način predstavila tudi zdravilne učinkine koprive, regrata in šipka.

V aprilu smo združili prijetno s koristnim in se v sončnem vremenu odpravili nabirat prve spomladanske zdravilne rastline, ki jih dobro poznamo, to so čemaž, pljučnik, bršljanasto grenkuljico, trobentice idr. Po prijetnem druženju in izmenjavi izkušenj o uporabi nabranih rastlin smo navdušeni, polni lepih vtisov in dobre volje zapustili našo prelepo naravo. Želja vseh nas je bila, da bi čim več zdravilnih rastlin spoznali tam, kjer rastejo, zato se bomo v mesecu maju podali še v Samostan Stična, kjer v zeliščni lekarni SITIK skrbno negujejo zupuščino patra Simona Ašiča. Poleg čajnice, kjer so ob čajih na voljo tudi številni zeliščni produkti, so uredili visoke grede, zasajene z zdravilnimi rastlinami. Pod vodstvom mentorice se bomo sprehodili med njimi in jih podrobneje spoznali, srečanje pa zaključili ob skodelici zeliščnega čaja.

Verjamem, da se bo delavnic na to temo tudi v naslednjem študijskem letu udeleževalo čim več članov in članic, seveda pa so zelo dobrodošli tudi novi. Poleg pridobivanja novega znanja so dragocena tudi naša skupna druženja, ki nam v poznejšem življenjskem obdobju pomagajo ohranjati socialne stike, občutek povezanosti z drugimi in prijateljstva.

KLEKLJARICE SMO SE DRUŽILE OB TORKIH ZJUTRAJ

(Klekljarski krožek)

Suzana Kolenc

arhiv krožka

V obdobju od začetka oktobra 2024 do konca aprila 2025 je klekljarski krožek uspešno potekal ob torkih po eno uro in pol.

Udeleženske krožka smo nadgrajevale svoje znanje in spretnosti klekljanja z uporabo različnih tehnik, med katerimi so izstopale idrijska tehnika in široki ris, na novo pa smo osvojile flandrijski ris. Poudarek je bil na kakovostni izvedbi in razumevanju posameznih vzorcev.

Delo je temeljilo na individualnem pristopu, kar je omogočilo, da se je vsaka udeleženka učila v svojem tempu. Tak način dela je pripomogel k hitrejšemu

napredku in večji samozavesti pri ustvarjanju klekljanih izdelkov.

V okviru krožka smo izdelovale različne izdelke uporabne in dekorativne narave, kot so:

- prti in prtički z detajli,
- klekljan nakit (uhani, obeski, broške),
- novoletni okraski, ki so krasili domače prostore v prazničnem času,
- velikonočni motivi in dekoracije.

Krožek ni le razvijal ročnih spretnosti, temveč tudi spodbujal kreativnost in potrpežljivost. Izdelki so klekljani s srcem in znanjem udeleženk, ki ga nenehno poglobljamo pod vodstvom mentorice Martine Korošec.

Z udeležbo v krožku smo udeleženske pridobile nova znanja in izkušnje, ob tem pa tudi veliko zadovoljstva ob ustvarjanju lepih in unikatnih izdelkov.

DIGITALNE VEŠČINE STAREJŠIH SO KLJUČNA PODPORA V ČASU HITREGA TEHNOLOŠKEGA NAPREDKA

(Digitalne veščine)

Martina Podlesnik |

arhiv krožka

V sodobni digitalni družbi postajajo digitalne veščine nepogrešljiv del vsakdanjega življenja. A medtem, ko se tehnologija bliskovito razvija, številni starejši težko sledijo hitrim spremembam in novim digitalnim orodjem. Prav zato ima izobraževanje na področju digitalne pismenosti v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) Trebnje izjemno pomembno vlogo.

Na območju občin Mirne, Šentruperta, Mokronog – Trebelnega in Trebnjega (v Velikem Gabru) so delavnice digitalnih veščin za starejše potekale enkrat na mesec, medtem ko je bila dejavnost na CIK Trebnje še intenzivnejša, saj so srečanja potekala kar dvakrat tedensko. Takšna razporeditev omogoča starejšim dostop do znanja v lokalnem okolju in spodbuja redno učenje ter utrjevanje veščin.

Starejši niso odraščali z računalniki in pametnimi telefoni, zato so pri uporabi sodobnih tehnologij bolj izpostavljeni negotovosti in dvomom. Poleg tega se soočajo z izzivi, kot so nerazumevanje digitalnih izrazov,

strah pred napačno uporabo ali celo izgubo podatkov. Te okoliščine povečujejo njihovo ranljivost, zlasti v času, ko so spletne prevare, lažna elektronska sporočila in goljufive aplikacije vedno pogostejše.

Posebno težavo predstavlja tudi sledenje stalnim spremembam pri pametnih telefonih, kjer se vmesniki, nastavitve in aplikacije hitro spreminjajo. Marsikdo se težko znajde že pri osnovnih funkcijah, kot so uporaba mobilne banke, preverjanje in naročanje v zVem, nameščanje aplikacij, uporabi Google zemljevida ali celo zgolj sprejemanje videoklicev. Prav zato je učenje v varnem, spodbudnem in prilagojenem okolju, kot ga omogoča UTŽO Trebnje, ključnega pomena. Programi so zasnovani tako, da starejšim omogočajo postopno pridobivanje znanja, medsebojno pomoč in predvsem razvoj samozavesti pri uporabi digitalnih naprav.

Razumevanje osnovnih digitalnih veščin danes ni več samo prednost, ampak nujnost za samostojno in varno življenje. Zato so redna izobraževanja v lokalnem okolju, ki so prilagojena posameznikovim potrebam, naložba v kakovost življenja starejših in hkrati prispevek k zmanjševanju digitalne izključenosti.

OBISK ROGAŠKE SLATINE

25. 3. 2025

Katarina Rman

Prišel je mesec marec in z njim načrtovani izlet v Rogaško Slatino. Zgodaj zjutraj nas je avtobus odpeljal v Sevnico, kjer se je naše potovanje nadaljevalo z vlakom. Dan se je pričel z lepim vremenom in dobro vidljivostjo. Tako smo lahko opazovali, kako se je pred nami odpirala mehka pokrajina Zgornje sotelskega gričevja z lepo obnovljenimi kmetijami. Po triurnem potovanju smo prispeli v naravni zdraviliški kraj Rogaška Slatina, ki je oddaljen le kakšen kilometer od državne meje s Hrvaško.

Kraj je poznan po mineralni vodi Donat, ki vsebuje največ magnezija od vseh pitnih mineralnih vod na svetu. Tudi proizvodnja Kozmetike Afrodita izvira od tukaj in seveda svetovno znana Steklar na Rogaška, ki je bila ustanovljena leta 1927. Od tu izhaja tudi priznana pisateljica otroške literatu-

re Ella Peroci (1922–2001). Le kdo ne pozna njene knjige Muca Copatarica?

Mi pa smo prišli zato, da si ogledamo zdraviliški kompleks in bežno spoznamo njegovo zgodovino. Naš ogled smo začeli s sprehodom skozi park Zdravilišča, ki ga obdajajo lepo obnovljene zdraviliške stavbe, od katerih je najbolj prepoznaven Grand hotel Rogaška. V parku stoji mogočen kip mitološkega krilatega konja Pegaza, pod katerega kopiti naj bi pritekla zdravilna voda. Nadaljevali smo sprehod mimo Paviljona Tempel proti poslopju Anin dvor. Ob vstopu nas je očarala prireditvena dvorana, razkošno okrašena s kristali, ki so viseli s stropa.

Nadaljevali smo v muzejske prostore, kjer nas je nenadejano sprejel Nani Polanec, ki je lokalni zbiratelj in postavitelj Kraljeve zbirke. To je ena največjih zasebnih zbirk dinastije Karađorđević na svetu iz časov Kraljevine SHS in Kraljevine Jugoslavije. Nadaljevali smo z ogledom zunanosti zdraviliške kapele sv. Ane iz rjavega peščenca (zgrajena leta 1805), ki je bila leta 1926 obnovljena po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika.

Čas je hitro tekkel, zato smo se odpravili proti 106 metrov visokemu Stolpu Kristal, ki so ga odprli leta 2024. Z njega se odpira čudovit razgled na daljno okolico, kjer izstopata Boč in Donačka gora v vsej svoji lepoti. Pod okriljem prijaznega natakarja smo pokofetkali, potem pa je bilo že treba pohiteti na

vlak. Na poti domov smo izstopili na postaji Šentjur, kjer nas je sprejel Mihael Bučar, in nam razkazal Muzej Južne železnice, ki ga je tudi ustanovil. V njem je shranjeno arhivsko gradivo in železniške naprave od leta 1844 dalje. Tako smo nazorno videli razvoj in spremembe pri delovanju železnice.

Ponovno smo se vkrcali na vlak, ko je pričelo deževati. Mi pa smo se polni vtisov in zadovoljni vračali proti domu.

ZGOVOREN IN DEŽEVEN DAN V VELENJU

15. 4. 2025

Barbara Jerovšek Volek

15. aprila smo se odpravili na raziskovanje Velenja in okolice. Do Ivančne Gorice se nas je na avtobusu zbralo vseh 30, že pred Grosupljem pa nas je prese-netila kolona, ki je nastala kot posledica nesreče in nam povzročila 45-minutno zamudo.

Prva postojanka dneva je bila osamljena in težje dostopna Kavčnikova domačija v Zavodnjah na 800 metrih nadmorske višine. Posebnost domačije je osrednji prostor – dimnica, ki je stara več kot 300 let, in je lep primer enoprostorske bivalne arhitekture, ki je nastajala v našem prostoru pred pojavom črnih kuhinj, ki so pričele nastajati po reformi Marije Terezije, ko je dimnice prepovedala in kuhinje ločila od osrednjega bivalnega prostora. Vreme z dežjem in meglo nam res ni šlo na roko, za povrhu pa nam jo je zagodel še prenovljen smerokaz do domačije, ki je kazal v napačno smer. Kljub vsemu je bil obisk domačije poučen in zanimiv, zato ker smo

izvedeli, da je zelo samotarsko brez elektrike in vode v hiši vse do leta 1983 živel njen lastnik Ferdo.

Iz hribovja smo se vrnil v Šaleško dolino, kjer smo se v Muzeju premogovništva Slovenije vživel v težko in naporno življenje knapov, ki v Velenju že od leta 1887 vsak dan kopljejo premog lignit. Za na pot skoraj 160 metrov pod površjem, kamor nas je odpeljalo več kot 135 let staro dvigalo, je vsak dobil svojo čelado, delovno obleko in malico, ki smo jo pojedli v najgloblji slovenski jedilnici. Ogled smo zaključili z vožnjo po podzemni železnici v enem izmed rovdov ter se vrnil na površje, kjer smo si

ogledali še skupne garderobe, kopalnico in primer knapovskega stanovanja.

S kavico smo se okrepčali ob Velenjskem jezeru, v novem parku Vista s 14-metrsko razgledno ploščadjo, ki nam je omogočila pogled na velenjsko okolico in plažo, v daljavi smo videli tudi velenj-

ski grad, skakalnice na grajskem griču in razvaline najstarejšega gradu v dolini – grad Šalek, po katerem je dolina tudi dobila svoje ime.

Študijsko leto smo zaključili z okusnim kosilom v Gostilni Štorman, druženjem, klepetom in načrti za naša prihodnja raziskovanja.

GOOGLE ZEMLJEVID NA DOPUSTU

ALI STE
VEDELI?

Martina Podlesnik

Google Zemljevid (Google Maps) je brezplačna spletna storitev, ki omogoča ogled zemljevidov, iskanje lokacij, načrtovanje poti ter raziskovanje krajev po celem svetu. Priročen je tudi za iskanje restavracij, trgovin, znamenitosti, parkirišč idr. Uporabljamo ga lahko na računalniku, tablici ali pametnem telefonu.

1. Na telefonu odprete aplikacijo *Google zemljevidi*
2. V iskalno vrstico na vrhu vpišete naslov, ime kraja ali vrsto storitve (npr. »restavracija v Ljubljani«).
3. Pritisnete Enter ali ikono povečevalnega stekla – lupe.

ISKANJE RESTAVRACIJ, TRGOVIN, ZNAMENITOSTI ...

Google Zemljevid omogoča hitro iskanje različnih storitev in krajev v tvoji bližini:

1. RESTAVRACIJE

- V iskalnik vpišete »restavracije« ali »restavracije blizu mene«.
- Prikaže se seznam restavracij z ocenami, fotografijami, odpiralnim časom in mnenji uporabnikov.
- Lahko uporabite filtre (npr. vrsta hrane, ocena, odprto zdaj).

2. TRGOVINE

- Vpišete »trgovine« ali natančno to, kar iščete (npr. »trgovina z oblačili«, »Mercator«).
- Zemljevid prikaže bližnje trgovine, odpiralni čas in kontaktne podatke.

3. ZNAMENITOSTI

- Vpišete »znamenitosti v [ime mesta]« (npr. »znamenitosti v Mariboru«).

- Prikaže se seznam zanimivih krajev, muzejev, parkov, gradov, cerkva itd.
- Klik na posamezno znamenitost pokaže več informacij, ocene, slike in kako priti tja.

UPORABNI NASVETI

- Vedno preverite **ocene in komentarje**, predno obiščete restavracijo ali trgovino.
- Če potujete, lahko vnaprej pregledate **znamenitosti** v kraju, kamor greste.
- Uporabljajte **satelitski pogled** ali **terenski način** za boljši pregled terena.

Google Zemljevid je zelo zmogljivo orodje za vsakodnevno uporabo. Ne glede na to, ali iščete restavracijo za kosilo, trgovino v bližini ali turistične znamenitosti za izlet – z nekaj kliki najdete vse, kar potrebujete. Uporaba je preprosta in dostopna vsakomur.

ODKRIJTE SKRITE BISERE DOLENJSKE

Tanja Vrčkovnik Kravcar

Rok Podakar

Da boste lahko preizkusili Google Zemljevid in nasvete iz prispevka Ali ste vedeli?, vam ponujamo nekaj možnosti, ki jih lahko obiščete v naši bližini.

Dolenjska, slikovita pokrajina na jugovzhodu Slovenije, ponuja obiskovalcem bogato kulturno dediščino, čudovito naravo in izvrstno kulinariko. Med najbolj znanimi znamenitostmi je **SAMOSTAN STIČNA**, najstarejši delujoči samostan pri nas, kjer domuje tudi Cistercijanski muzej. **NOVO MESTO** s starim mestnim jedrom, reko Krko in Dolenjskim muzejem nudi prijeten utrip zgodovine in umetnosti.

Za ljubitelje narave je obvezen postanek **OTOČEC**, edini slovenski grad na otoku, obdan z zelenjem in možnostmi za sprehode, golf ali romantično večerjo. **DOLENJSKE IN ŠMARJEŠKE TOPLICE** pa ponujajo sprostitev v termalni vodi sredi mirnega okolja.

Ne spreglejte še **KOSTANJEVICE NA KRKI**, najmanjšega slovenskega mesta, znanega po Galeriji Božidar Jakac in bližnjem Krakovskem gozdu, edinem pravem nižinskem pragozdu v Sloveniji. Za konec pa še žlahtna kapljica: Dolenjska je domovina cvička – obisk ene izmed vinskih kleti bo zagotovo zaokrožil vaš izlet.

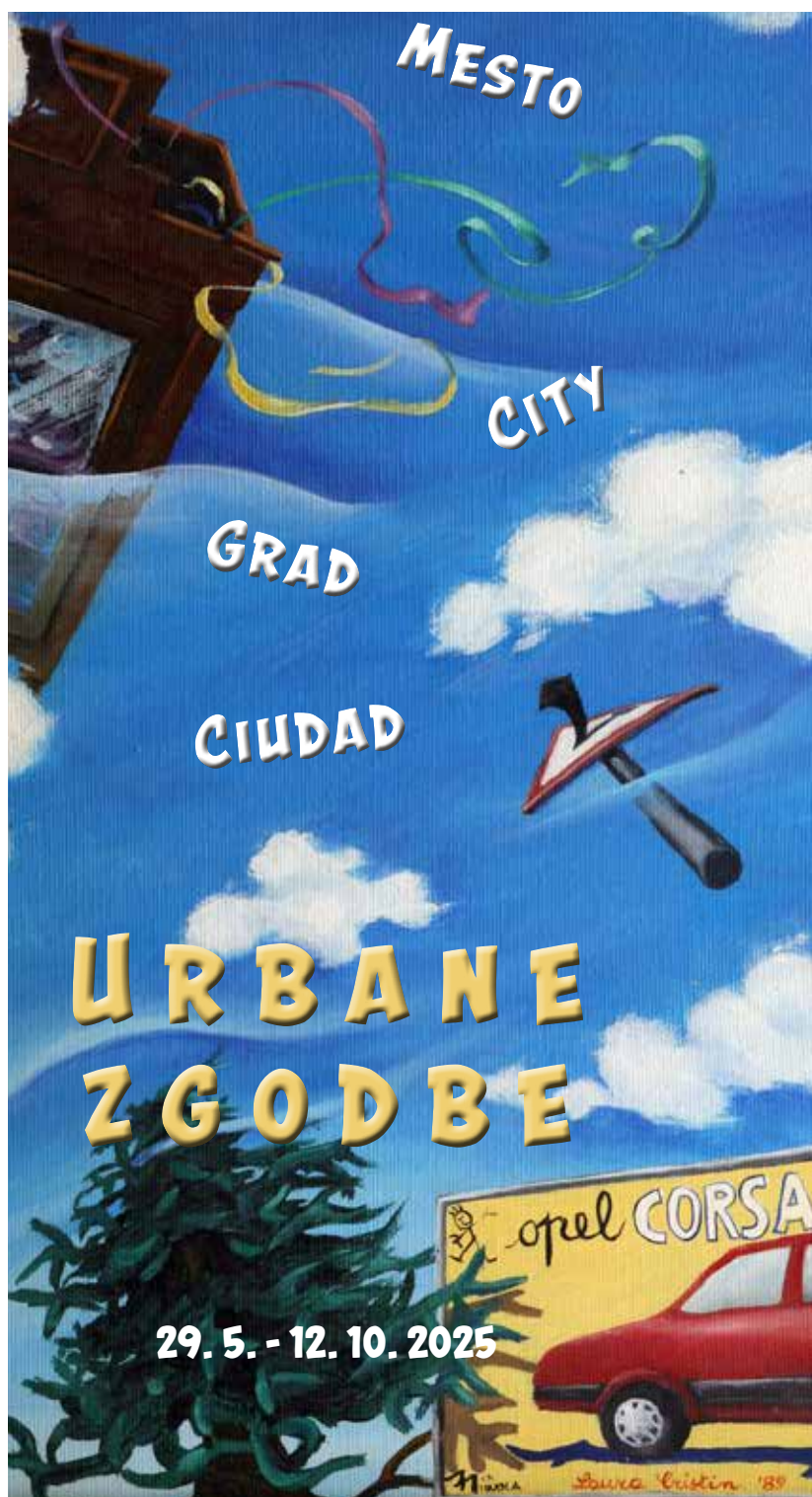
DOGAJANJE V GALERIJU LIKOVNIH SAMORASTNIKOV TREBNJE V MESECU JUNIJU

Damjana Šalehar |

Arhiv galerije

Maja so se odprla vrata nove razstave *Mesto / City / Grad / Ciudad: Urbane zgodbe*, ki vas popelje v svet urbanega okolja. Razstava prinaša izbor likovnih del iz bogate galerijske zbirke, katerih osrednja tema je življenje v mestih – ulice, arhitektura, ljudje in vsakdanji trenutki. V razstavo so vključena dela domačih in tujih umetnikov, ki skozi različne likovne tehnike – od slikarstva do kiparstva – pripovedujejo svoje unikatne in pogosto duhovite zgodbe. Razstava bo na ogled vse do jeseni, natančneje do 12. oktobra 2025.

Razstavo si lahko ogledate
od torika do petka
med 10. do 19. uro
ter ob sobotah
med 14. do 19. uro.

Vljudno vabljeni!

Poseben utrip prinaša v Galerijo tudi **58. Mednarodni tabor likovnih samorastnikov Trebnje**, ki bo letos gostil deset umetnikov iz Slovenije in tujine. Vsi sodelujoči bodo v Trebnjem ustvarjali prvič. Slovenska predstavnika sta najmlajša Dora Šalda in najstarejši udeleženec tabora Vinko Bogataj.

Sodelujejo:

- Andjelković Zoran, Srbija
- Blagojević Stanislava, Španija (rojena v Srbiji)
- Bogataj Vinko, Slovenija
- Fedotova Nina, Ukrajina
- Fonollosa Cristina, Španija
- Hussein Mariam, Združeno kraljestvo (Sirija)
- Modlitbová Adžana, Slovaška
- Ovchatova-Papisashvili Tania, Gruzija
- Šalda Dora, Slovenija
- Zarras Nikolaos, Grčija

Umetniki bodo svoja dela ustvarjali v Galeriji likovnih samorastnikov Trebnje (Goliev trg 1) od torka, **10. junija, do petka, 13. junija 2025**, vsak dan med 9.00–13.00 in 15.00–18.00.

Zaključna prireditev tabora bo v **soboto, 14. junija 2025, ob 19.00 v Mestnem parku Trebnje**. Takrat bo potekala podelitev priznanj in razglasitev nagrajenca oz. nagrajenke tabora.

Vabimo vas tudi na **Poletno muzejsko noč**, ki bo v **soboto, 21. junija**. Takrat bodo vrata galerije odprta kar do **polnoči**, vstop pa bo prost.

Program:

• **14.00–24.00:** Ogled stalne in občasne razstave *Urbane zgodbe*

• **19.00–21.00:** *Slikanje v živo* z domačo akademsko slikarko Nušo Smolič, ki bo po navdihu razstave *Urbane zgodbe* na svoj način upodobila mesto Trebnje.

58 **TABOR LIKOVNIH SAMORASTNIKOV TREBNJE**

INTERNATIONAL MEETING OF NAIVE ARTISTS TREBNJE

10.–14. 6. 2025

Vabljeni na ogled umetnikov pri delu.
Vstop prost!

Galerija likovnih samorastnikov Trebnje,
Goliev trg 1, Trebnje.

REBUS

REŠITEV:

Pravilne odgovore nam pošljite na utzo@ciktrebnje.si ali CIK Trebnje, Kidričeva ulica 2, 8210 Trebnje do **24. 6. 2025**. Med prejetimi odgovori bomo izžrebali 3 prejemnike simboličnih nagrad.

Nagrajenci pretekle številke so: Marija Fink, Andrejka Jevnikar in Olga Podpadec.

Iskrene čestitke.

NAPOVEDUJEMO

OTVORITEV NOVEGA ŠTUDIJSKEGA LETA 2025/2026

UTZEFON

SVETOVALNO SREDIŠČE CIK TREBNJE

TUKAJ SMO ZA VAS, DA VAM:

SVETUJEMO
glede aktivnosti UTŽO Trebnje,
POMAGAMO
pri vzpostavitvi digitalnih orodij in predvsem
PRISLUHNEMO
ter se z vami pogovarjamo.

T: 031 360 072 / 07 34 82 109

E: jasmina.pakiz@ciktrebnje.si

